

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Cyber Security

Beleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.nctv.nl

Ons kenmerk

622288

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 18 maart 2015

Onderwerp Antwoorden Kamervragen over cyberaanvallen op OV9292

Hierbij bied ik u, mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, de antwoorden aan op schriftelijke Kamervragen die zijn gesteld door de leden Dijkhoff en De Boer (beiden VVD) over cyberaanvallen op reisinformatiedienst 9292 (ingezonden 19 februari 2015 met kenmerk 2015Z02870) en het lid Dik-Faber (ChristenUnie) over de bereikbaarheid van reisinformatiediensten (ingezonden 20 februari 2015 met kenmerk 2015Z02933)

De Minister van Veiligheid en Justitie,

drs. S.A. Blok

2015Z02870

Directie Cyber Security
Beleid

Vragen van de leden Dijkhoff en De Boer (beiden VVD) aan de minister van Veiligheid en Justitie, en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over cyberaanvallen op reisinformatiedienst 9292 (ingezonden 19 februari 2015)

Datum
18 maart 2015

Ons kenmerk
622288

1

Heeft u kennisgenomen van het artikel 'Ov-info machteloos tegen cyberaanvallen'? 1)

Ja.

2

Bent u bereid na te gaan in hoeverre reisinformatie dienst 9292 plat ligt door cyberaanvallen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) te verzoeken om 9292 bij te staan en te laten onderzoeken hoe en hoe vaak 9292 digitaal wordt aangevallen en door wie en proberen te komen tot een oplossing om deze aanvallen te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

3

Deelt u de mening dat, omdat het hier gaat om een wettelijke plicht tot informatievoorziening aan de reiziger, 9292 een beroep kan doen op het NCSC om hen bij te staan indien zij digitaal worden aangevallen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 en 3

Het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) richt zich bij het uitvoeren van haar taken, conform de Kamerbrief d.d. 23 december 2011, op de doelgroep van Rijksoverheid en de vitale sectoren en hanteert hierbij de door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2009 vastgestelde lijst van vitale sectoren. Thans wordt deze lijst door het Ministerie van Veiligheid en Justitie herijkt. Naar verwachting zal de herijkte lijst van vitale sectoren nog dit voorjaar aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Aanbieders van reisinformatie maken op dit moment geen deel uit van de vitale sectoren. Overigens laat dit onverlet dat aanbieders van reisinformatie een eigen verantwoordelijkheid kennen voor informatiebeveiliging.

Ook in het geval waarbij het NCSC geen rechtstreekse ondersteuning verleent, zoals dat wel gebeurt ten behoeve van de vitale sectoren, wordt de kennis van het NCSC via de website www.ncsc.nl ontsloten. Op deze website kunnen ook aanbieders van niet vitale producten of diensten gericht handelingsperspectief vinden over de wijze waarop binnen de eigen verantwoordelijkheid de digitale weerbaarheid, waaronder tegen DDoS-aanvallen, kan worden vergroot.

9292 heeft overigens geen wettelijke plicht tot informatievoorziening aan de reiziger. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft (nog) geen gebruik gemaakt van een aanwijzing als bedoeld in artikel 14, tweede lid, Bp 2000. Omdat een landelijk dekkend systeem in werking is, ontbreekt de noodzaak daarvoor. 9292 is niet de enige die reisinformatie verstrekt. Onder andere Plannerstack, Calendar42, Openbaar Vervoer App, Brabant OV app, GoAbout en alle vervoerders verstrekken ook reisinformatie aan reizigers.

OV9292 heeft naar aanleiding van de gebeurtenissen tevens een brief verzonden aan de Minister van Veiligheid en Justitie. Naar aanleiding hiervan zal nader

contact plaatsvinden tussen het NCSC en OV9292 om te bezien op welke wijze de openbare kennis van het NCSC voor OV9292 te ontsluiten valt.

Directie Cyber Security
Beleid

Datum
18 maart 2015

Ons kenmerk
622288

1) Telegraaf, 15 februari 2015

2015Z02933

Directie Cyber Security
Beleid

Vragen van het lid Dik-Faber (ChristenUnie) aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de minister van Veiligheid en Justitie over de bereikbaarheid van reisinformatiediensten (ingezonden 20 februari 2015)

Datum
18 maart 2015

Ons kenmerk
622288

1

Kent u het bericht "9292 machteloos tegen cyberaanvallen" 1) en herinnert u zich de motie-Dik-Faber over het beschikbaar stellen van de brondata van reisinformatie, vervoerprestaties en tarieven als open data? 2)

Ja.

2

Klopt het dat het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) geen actie heeft ondernomen na een verzoek hiertoe van 9292 in verband met de zware distributed denial of service (DDoS)-aanvallen? Is er door REISinformatiegroep B.V. aangifte gedaan van deze aanvallen?

Het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) richt zich bij het uitvoeren van haar taken, conform de Kamerbrief d.d. 23 december 2011, op de doelgroep van Rijksoverheid en de vitale sectoren en hanteert hierbij de door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2009 vastgestelde lijst van vitale sectoren. Aanbieders van reisinformatie zijn geen onderdeel van de vastgestelde lijst van vitale sectoren. Ongeacht of een private partij al dan niet tot de vitale sectoren behoort, betreft informatiebeveiliging een eigen verantwoordelijkheid. Ook in het geval waarbij het NCSC geen rechtstreekse ondersteuning verleent, zoals dat wel gebeurt ten behoeve van de vitale sectoren, wordt de kennis van het NCSC via de website www.ncsc.nl ontsloten. Op deze website kunnen ook aanbieders van niet vitale producten of diensten gericht handelingsperspectief vinden over de wijze waarop binnen de eigen verantwoordelijkheid de digitale weerbaarheid, waaronder tegen DDoS-aanvallen, kan worden vergroot. OV9292 heeft in haar schrijven aan de Minister van Veiligheid en Justitie en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu aangegeven aangifte te hebben gedaan van deze aanvallen.

3

Heeft u ooit een exploitant van een reisinformatiesysteem aangewezen (conform artikel 14 van de Wet personenvervoer 2000)? Zo nee, waarom stelt 9292 dat zij hiertoe een wettelijke plicht heeft?

OV9292 heeft geen wettelijke plicht tot informatievoorziening aan de reiziger. De staatssecretaris heeft (nog) geen gebruik gemaakt van een aanwijzing als bedoeld in artikel 14, tweede lid, Bp 2000. Omdat een landelijk dekkend systeem in werking is, ontbreekt de noodzaak daarvoor.

4

Deelt u de mening dat er situaties kunnen zijn waarin het wel wenselijk is dat door NCSC actieve hulp wordt verleend op het gebied van cyber security aan niet-overheidsinstanties, omdat er sprake is van vitale diensten zoals bijvoorbeeld banken, ziekenhuizen en reisinformatie? Kunt u onderbouwen waarom er in dit geval geen noodzaak is voor deze hulp?

Het NCSC verleent zowel ondersteuning aan publieke als private partijen. Daarbij dient een onderscheid gemaakt te worden naar vitale partijen, zoals bijvoorbeeld banken en andere als vitaal aangewezen sectoren, en niet vitale partijen. Voor deze partijen die niet als vitaal aan te merken vallen, is desalniettemin

handelingsperspectief beschikbaar via de website www.ncsc.nl. Binnen de thans uitgevoerde herijking van de vitale sectoren wordt gekeken naar de maatschappelijke ontworpen die ontstaat op het moment dat producten en diensten niet beschikbaar zijn. In het geval van het niet beschikbaar hebben van reisinformatie is weliswaar sprake van ongewenste overlast, het leidt echter niet tot uitval van het openbaar vervoer. Overigens laat dit onverlet dat aanbieders van reisinformatie een eigen verantwoordelijkheid kennen voor informatiebeveiliging.

Directie Cyber Security
Beleid

Datum
18 maart 2015

Ons kenmerk
622288

5

Kunt u aangeven welke vervoerders momenteel hun informatie exclusief aanleveren via het Nationale Databank Openbaar Vervoer (NDOV)-loket van 9292 (uitgevoerd door REISinformatiegroep B.V.) en dus niet rechtstreeks aan het NDOV-loket van OpenGeo? Deelt u de mening dat hierdoor het NDOV-loket van OpenGeo voor de levering van data afhankelijk is gemaakt van het NDOV-loket van 9292 waardoor een enkele DDoS-aanval op REISinformatiegroep B.V. alle reisinformatiediensten - inclusief concurrenten van 9292 - kan platleggen?

Overheden en vervoerders hebben afspraken gemaakt om reisinformatie aan twee loketten (reisinformatiegroep BV en Stichting OpenGeo) te leveren. Connexxion, Arriva, GVB en EBS leveren de data rechtstreeks aan de beide loketten. De andere vervoerders laten de gegevens leveren door het servicecenter van OV9292. Een DDoS-aanval kan tot gevolg hebben dat reisinformatie in een beperktere mate aan marktpartijen geleverd wordt. Zoals ook eerder aangegeven in reactie op vragen van het lid Dik-Faber¹ staat voorop dat de reizigers kunnen beschikken over goede reisinformatie. Daarom spreken de overheden hun vervoerder erop aan als data niet worden geleverd aan een loket. Het is vervolgens zaak dat vervoerders dit snel oplossen.

6

Bent u bereid in het Nationaal Openbaar Vervoerberaad (NOVB) afspraken te maken waardoor zo spoedig mogelijk alle vervoerders hun data rechtstreeks leveren aan beide NDOV-loketten zodat de reisinformatiediensten minder kwetsbaar zijn voor DDoS-aanvallen of andere storingen bij REISinformatiegroep B.V. omdat ze ook terecht kunnen bij het NDOV-loket van OpenGeo?

Dit onderwerp zal overeenkomstig het werkplan 2015 van het NDOV worden besproken met vervoerders, overheden en loketten.

7

Vanaf wanneer leveren alle vervoerders aan beide NDOV's alle brondata van reisinformatie, vervoerprestaties en tarieven als open data zoals gevraagd in de motie-Dik-Faber?

Alle vervoerders leveren op dit moment de gevraagde reisinformatie op basis van de afspraken die in het kader van NDOV gemaakt zijn. Er is een ontwikkeling in gang gezet om de reisinformatie beschikbaar te stellen als "open data". Dit is in lijn met de wensen van de motie van het lid Dik-Faber. Om "open data" mogelijk te maken is een gezamenlijke aanpak nodig met alle vervoerders en alle overheden. Hierover vindt overleg plaats in het kader van het NDOV waar vervoerders / overheden / loketten met elkaar aan tafel zitten.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, Aanhangsel van de Handelingen 82, Antwoorden Kamervragen van het lid Dik-Faber (ChristenUnie) aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over mogelijke monopolievorming bij de nationale databank OV in relatie tot de recente DDoS-aanvallen, Brief staatssecretaris Infrastructuur en Milieu 25 september 2013

- 1) De Gelderlander, 14 februari 2015,
<http://www.gelderlander.nl/algemeen/multimedia/9292-machteloos-tegen-cyberaanvallen-1.4765065>
- 2) Kamerstuk 29 984, nr. 502

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Dijkhoff en De Boer (beiden VVD) , ingezonden 19 februari 2015 (vraagnummer 2015Z02870)

Directie Cyber Security

Beleid

Datum

18 maart 2015

Ons kenmerk

622288